

Research paper

Predicting Couples' Attitudes Towards Love based on Emotional Alexithymia and Attachment Styles: The Mediating Role of Psychological Security

Sajedeh Najjar Noghabi ¹; Zahra Kermani Mamazandi ^{*2}

Abstract

This study aimed to predict couples' attitudes towards love based on emotional alexithymia and attachment styles with the mediating role of psychological security. The research method was a correlational description and the studied population included all the couples of Gonabad Country (Iran) in 2024, from which a sample of 202 people (101 couples) was selected using the convenient method. The research tools included Hendrick's Attitude to Love Questionnaire, Toronto Emotional Aphasia, Collins and Reid's Attachment Styles, and Maslow's Psychological Security. Data analysis was done using Pearson correlation statistical tests and structural equation modeling. The results showed that the model for predicting couples' attitudes towards love based on emotional alexithymia and attachment styles with the mediating role of psychological security had a good fit. Results showed that couples' alexithymia and attachment styles were of great importance and this had a direct impact on couples' attitudes towards love. Also, couples' psychological security was effective in their emotional alexithymia and attachment styles and will affect their attitude towards love. Therefore, mental health professionals are advised to use cognitive behavioral training and interventions to recognize emotions.

Keywords: Alexithymia, attachment styles, Attitude to love, psychological security

¹ Master of General Psychology, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology. Eqbal Lahoori Institute of Higher Education, Mashhad, Iran.

² Corresponding Author: Department of Educational Sciences, Farhangian University, P.O. Box 14665-889, Tehran, Iran. Z.kermani@cfu.ac.ir

پیش‌بینی نگرش به عشق‌ورزی همسران بر اساس ناگویی هیجانی و سبک‌های دلبستگی:

نقش میانجی امنیت روانی

ساجده نجار نوقابی^۱ ID، زهرا کرمانی مامازندی^{۲*} ID

چکیده

این پژوهش با هدف پیش‌بینی نگرش به عشق همسران بر اساس ناگویی هیجانی و سبک‌های دلبستگی با نقش میانجی امنیت روانی انجام شد. روش پژوهش حاضر، توصیفی-همبستگی بود. جامعه مورد مطالعه شامل تمامی همسران شهرستان گناباد در سال ۱۴۰۳ بود که نمونه‌ای به حجم ۲۰۲ نفر (۱۰۱ زوج) به روش در دسترس انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه‌های نگرش به عشق هندریک، ناگویی هیجانی تورنتو، سبک‌های دلبستگی کولینز و رید و امنیت روانی مازلو بود. تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری همبستگی پیرسون و مدلسازی معادلات ساختاری انجام شد. نتایج نشان داد که مدل پیش‌بینی نگرش به عشق همسران بر اساس ناگویی هیجانی و سبک‌های دلبستگی با نقش میانجی امنیت روانی، برازش مناسبی داشت. در مجموع نتایج نشان داد ناگویی هیجانی و سبک‌های دلبستگی همسران از اهمیت بسزایی برخوردار بود و این موضوع بر نگرش به عشق همسران تأثیر مستقیمی داشت. همچنین امنیت روانی همسران در ناگویی هیجانی و سبک‌های دلبستگی آنها مؤثر بود و بر نگرش به عشق آنها اثرگذار خواهد بود. بنابراین به متخصصان سلامت روان توصیه می‌شود که از آموزش و مداخلات شناختی رفتاری برای شناخت احساسات استفاده کنند.

کلیدواژه‌ها: امنیت روانی، سبک‌های دلبستگی، ناگویی هیجانی، نگرش به عشق‌ورزی

۱. کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، مؤسسه آموزش عالی اقبال لاهوری، مشهد، ایران.

۲. نویسنده مسئول: گروه آموزش علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، صندوق پستی ۸۸۹-۱۴۶۶۵ تهران، ایران. z.kermani@cfu.ac.ir

عشق یکی از نیازهای حیاتی بشر و از مهم‌ترین انگیزه‌های تشکیل و تداوم خانواده است (هدایتی، ۲۰۲۰). شواهد نشان داده است که ازدواج موفق به‌عنوان هسته مرکزی کیفیت زندگی با رضایت از زندگی رابطه مثبت و قوی دارد. از طرفی ازدواج سالم و موفق، نقش بنیادین در تشکیل خانواده سالم ایفا می‌کند. خانواده سالم زیر بنای سلامت جامعه است. خانواده مهم‌ترین نهاد جامعه و شکل‌دهنده شخصیت آدمی است. مطلوبیت، رضایت، خشنودی و کیفیت و کارکرد بهینه خانواده عامل بسیار مؤثری در شکوفایی، رشد و پیشرفت خانواده محسوب می‌شود (کیانی و همکاران، ۱۴۰۱). مشکل بی‌ثباتی یا نارضایتی زناشویی بین همسران برخلاف دهه‌های قبل ناشی از سرکوب یا فقدان احساسات عاشقانه بخصوص در زمان انتخاب شریک زندگی نیست، بلکه بیشتر درمورد تصور همسران از پدیده عشق است (هدایتی، ۲۰۲۰).

یکی از عواملی که پویایی روابط زناشویی را تعیین می‌کند، وجود عشق و کیفیت آن است (مقصودی و همکاران، ۱۳۹۹). شاخص عشق‌ورزی از نظر تنوری با دوست داشتن تفاوت دارد و شامل احساسات شدید وابستگی، صمیمیت و یک‌نگرانی عمیق برای رفاه معشوق است. حس عشق معمولاً در رابطه با جنس مخالف بروز می‌کند و به‌صورت سرریسته یا آشکار اظهار می‌شود (روکاخ و پاتل، ۲۰۲۱). این احساس با گذشت زمان و با کمک تصویرسازی ذهنی شدت می‌یابد و به اوج خود می‌رسد، به نحوی که کارکرد روانی فرد دچار ناهماهنگی می‌شود و عملکرد روزانه وی را مختل می‌کند (جانسون و همکاران، ۲۰۲۰). باید یادآور شد که عشق، احساس و تعاملی آموختنی و قابل فراگیری است. به این معنی که هر فرد عشق را با توجه به باورها، اسطوره‌ها، داستان‌ها و آموخته‌هایش می‌شناسد یا ممکن است قبلاً آن را تجربه کرده باشد، بنابراین محیط بر سبک و شیوه عشق‌ورزی تأثیر عمیق می‌گذارد (کاسیا، ۲۰۲۰). بر اساس نظریه استرنبرگ، عشق به‌عنوان پدیده روان‌شناختی دارای سه مؤلفه رفتاری (صمیمیت)، هیجانی (میل جنسی) و شناختی (تعهد) می‌باشد. بر اساس نظریه لی، عشق رفتاری آموخته شده است که سبک‌های دوست داشتن افراد را تعیین می‌کند و تابع فرهنگ و بافت اجتماعی قرار دارد. به باور لی (۱۹۷۳)، شش سبک عشق وجود دارد که شامل اروس (عشق شهوانی)، لودوس (عشق بازیگرانه)، استورگ (عشق دوستانه همراه با احترام)، پراگما (عشق منطقی) و آگاپه (عشق بدون خودخواهی) می‌شود. لی باور دارد با گذشت زمان، وقتی که فرد ارزش‌ها و ایدئال‌های فرهنگی خاص را درونی‌سازی می‌کند، احتمال دارد سبک‌های عشق‌ورزی او دگرگون شود (به نقل از قلخان باز و صفایی‌راد، ۱۳۹۹).

یکی از عواملی که می‌تواند بر نگرش به عشق‌ورزی همسران مؤثر باشد، ناگویی هیجانی است. ناگویی هیجانی، یک ویژگی شخصیتی است که موجب ایجاد اختلال در روابط میان فردی می‌شود. ناگویی هیجانی (ناگویی خلقی)، یک سازه شناختی و هیجانی است که به‌عنوان فقدان خودآگاهی هیجانی توصیف می‌شود (پارک و همکاران، ۲۰۰۸). در واقع ناگویی هیجانی به

1. Rokach & Patel

2. Jonason, Lowder, & Zeigler-Hill

3. Cacia

4. Lee

5. Park & et al

نارسایی در تجربه، بیان و تنظیم هیجان‌ها اطلاق می‌شود. ناگویی هیجانی اختلال در پردازش هیجانی است، که بیشتر به کاهش توانمندی در شناسایی و تشخیص هیجان‌ها اشاره دارد. همچنین ناگویی هیجانی با سطوح پایین عاطفه و پیوند با دیگران، بیان نکردن مشکلات خود با دیگران و راهبردهای مقابله‌ای نامناسب در موقعیت‌های بین فردی، مرتبط است (به نقل از هواسی و شفائی، ۱۳۹۹). افراد مبتلا به ناگویی هیجانی با توجه به مشکل در توصیف هیجان‌ها و در نتیجه ابراز نکردن آن، در روابط بین فردی بی تفاوت به نظر می‌رسند که همین موضوع به تدریج شبکه‌های اجتماعی آنها را محدود می‌سازد و موجب ناتوانی افراد در پیش‌بینی بازخورد اجتماعی شده و غیرقابل پیش‌بینی بودن بازخورد نیز اعتماد دیگران را از بین می‌برد (ژانگ و همکاران، ۲۰۲۳). همچنین افراد مبتلا به ناگویی هیجانی، فاقد قدرت تحلیل در رویدادها و روابط هستند و بیشتر بر جنبه‌های عینی مسائل تمرکز می‌کنند که این امر موجب ناتوانی آنها در پیش‌بینی بازخوردهای اجتماعی می‌شود و همین پیش‌بینی‌نشده بودن بازخوردها، اعتماد آنها به دیگران را از بین برده و منجر به دوری‌گزینی آنها می‌شود (اوحدی حائری و همکاران، ۱۴۰۳). از آنجا که این افراد در شناسایی ماهیت صحیح هیجان‌ها و روابط اجتماعی مشکل دارند، منجر به دوری‌گزینی آنها می‌شود (عبدی زرین، ۱۴۰۰). یافته سالانی و همکاران^۲ (۲۰۲۲) نشان می‌دهد نگرش به عشق می‌تواند با جنبه‌های ناگویی هیجانی مرتبط باشد که نشان‌دهنده نداشتن آگاهی از احساسات و مشکلات در شناسایی و بیان آنهاست. هواسی و شفائی (۱۳۹۹) در پژوهش خود نشان دادند که ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های عشق، قادر به پیش‌بینی ناگویی هیجانی بودند. همچنین رحمانی و همکاران (۱۳۹۹) نشان دادند، سبک‌های عشق‌ورزی و مکانیزم‌های دفاعی قادر به پیش‌بینی ناگویی هیجانی در دانشجویان با نشانگان ضربه عشق می‌باشند.

متغیر دیگری که به نظر می‌رسد می‌تواند بر نگرش به عشق‌ورزی مؤثر واقع شوند، سبک‌های دلبستگی است. بر اساس نظریه دلبستگی بالبی^۳، افراد طرحواره‌های ذهنی را در مورد قابلیت اطمینان روابط نزدیک خود تشکیل می‌دهند که به نوبه خود بر پاسخ‌های رفتاری و شناختی آنها تأثیر می‌گذارد. این چهارچوب به عنوان یک ابزار قوی برای درک پویایی‌های رابطه در روان‌شناسی اجتماعی و شخصیت ظاهر شده است (به نقل از غیائی و همکاران، ۲۰۲۳). افرادی که دارای سبک دلبستگی اجتنابی هستند، به علت نگاه مادیگرایانه به روابط، قادر نیستند عشق واقعی را تجربه کنند. در واقع از این نتایج می‌توان چنین استنباط کرد که افراد دارای سبک‌های دلبستگی نایمن از نوع اضطرابی، در حالی از زندگی زناشویی خود احساس رضایت خاطر دارند که عاشق نباشند؛ زیرا عشق واقعی سبب کاهش توجه به مادیات می‌شود. در حقیقت عشق متعهدانه با درآمیختن تعهد در روابط زناشویی، اضطراب را کاهش می‌دهد (گاگنه^۴ و همکاران، ۲۰۲۱). تجربیات دلبستگی دوران کودکی با والدین می‌تواند نقش مهمی در ایجاد نگرش به عشق‌ورزی داشته باشد. کسانی که دلبستگی نایمن اجتنابی یا دوسوگرا دارند، والدینی داشتند که به‌طور متناوب به صورت گاهی اوقات مراقب و گاهی اوقات بی توجه یا سوءاستفاده‌گر در کنارشان بودند. این فراد از والدینشان آموخته‌اند که دوست داشتن عمدتاً به معنای بخشیدن، رنج کشیدن و فداکاری برای به‌دست آوردن محبت است. می‌توان فرض

1. Zhang, Zhang, Sun, Jiang, Zhou & He

2. Salani, Antonelli, Salvatori, Gritti, Bisciglia, Mascherini & Dèttore

3. Bowlby

4. Gagné & et al.

کرد که رشد در یک محیط بیش از حد کنترل‌کننده و بی‌عاطفه می‌تواند پایه و اساس نگرش به عشق را بنا کند، زیرا در بزرگسالی افراد به طور ناخودآگاه روابط عاشقانه‌ای را بازآفرینی می‌کنند که چنین ویژگی‌هایی را به اشتراک می‌گذارند (سالانی و همکاران، ۲۰۲۲). منصور و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهش خود نشان دادند مؤلفه‌های هم‌دلی در رابطه بین سبک دلبستگی ایمن و اجتنابی، و مؤلفه‌های شور در رابطه بین سبک دلبستگی اجتنابی با صمیمیت زناشویی دارای نقش میانجی است.

یکی از متغیرهایی که می‌تواند نقش میانجی را در رابطه ناگویی هیجانی و سبک‌های دلبستگی با سبک‌های عشق‌ورزی همسران ایفا کند، امنیت روانی است. به نظر مازلو، امنیت روانی شامل احساس امنیت و آسودگی در قبال آسیب‌پذیر بودن در بافت رابطه‌ای معین است (به نقل از خضری یزدی و دمهری، ۱۴۰۲). امنیت روانی به پاسخ ذهنی عمومی به محرک‌های محیطی درونی و بیرونی اشاره دارد یا می‌توان آن را نوعی تجربه عاطفی دانست (گائو^۱ و همکاران، ۲۰۲۴). امنیت روان‌شناختی به حالتی اشاره دارد که در آن فرد احساس خود را بدون ترس از پیامدهای منفی بیان نماید. این مفهوم بیشتر در بافت روان‌شناسی سازمانی مطرح است، اما تقریباً در تمام گروه‌ها معنا پیدا می‌کند. در واقع امنیت روان‌شناختی به ادراکات فرد از پیامدهای قرار گرفتن در روابط بین فردی اشاره دارد طوری که رابطه را ایمن یا خطرناک ارزیابی کند (کاتب زاده بدر و همکاران، ۱۴۰۱). افراد با امنیت روانی ضعیف ممکن است احساس طرد و گوشه‌گیری کنند و برای این افراد دنیای خارج و دیگر افراد به‌عنوان تهدیدکننده، غیرقابل اعتماد و کنترل هستند و چون این احساسات کاملاً منفی هستند، می‌توانند منجر به نتایج ناسازگار، اضطراب و ضعف شوند. چنین احساسی ممکن است آنها را وادار کند تا دیدگاه تاریکی نسبت به آینده و زندگی داشته باشند. امنیت روانی مستقیماً تحت تأثیر عوامل محیطی - اجتماعی قرار دارد که تأثیرات آن ممکن است در فرهنگ‌های مختلف، متفاوت باشد (خوشکلام، ۱۴۰۰). کاتب‌زاده بدر و همکاران (۱۴۰۱) نشان دادند، بین مؤلفه‌های عشق و عملکرد خانواده رابطه معناداری وجود دارد. یافته‌های اولجای امام‌اوغلا^۲ و همکاران (۲۰۱۹) نشان داد که بین نگرش به عشق و امنیت روانی رابطه دارد. همچنین محسنی (۱۴۰۲) نشان داد که نگرش به عشق با امنیت روانی دارای رابطه معنادار می‌باشد.

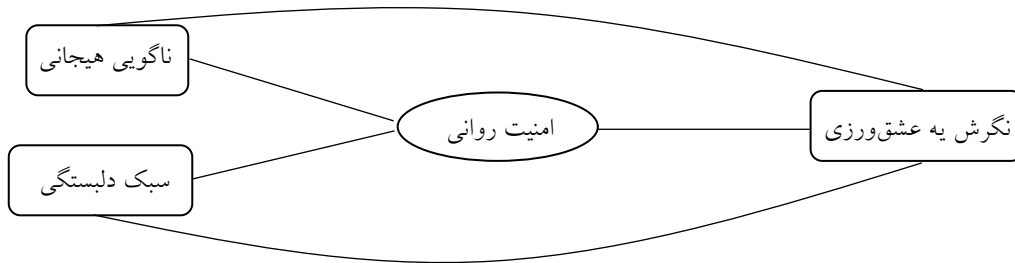
بررسی پیشینه پژوهش نشان می‌دهد که تاکنون پژوهشی در زمینه بررسی نقش همزمان سبک‌های عشق‌ورزی، ناگویی هیجانی، سبک‌های دلبستگی و امنیت روانی در قالب یک مدل میانجی انجام نشده است. از سوی دیگر، با توجه به اینکه این متغیرها متأثر از عوامل فرهنگی حاکم بر جامعه مورد پژوهش هستند و با توجه به بالا بودن مشکلات و تعارضات بین همسران در ایران، ضرورت انجام پژوهش‌های بیشتر در ارتباط با این متغیرها احساس می‌شود. در شرایط کنونی جامعه برای بهبود سطح امنیت اجتماعی خانواده و جامعه، مشخص شدن سبک‌های عشق‌ورزی همسران و همبسته‌های آن مانند ناگویی هیجانی، سبک‌های دلبستگی و امنیت روانی ضروری است؛ لذا پژوهش حاضر در صدد بررسی فرضیات زیر است:

- رابطه معناداری بین ناگویی هیجانی با نگرش به عشق‌ورزی همسران با میانجی‌گری امنیت روانی وجود دارد.
- رابطه معناداری بین دلبستگی ایمن با نگرش به عشق‌ورزی همسران با میانجی‌گری امنیت روانی وجود دارد.
- رابطه معناداری بین دلبستگی اجتنابی با نگرش به عشق‌ورزی همسران با میانجی‌گری امنیت روانی وجود دارد.

¹. Gao, Liu & Sun

². Oljay Imam Oghlo & et al.

– رابطه معناداری بین دل‌بستگی اضطرابی با نگرش به عشق‌ورزی همسران با میانجی‌گری امنیت روانی وجود دارد.

شکل شماره ۱: مدل مفهومی متغیرهای پژوهش

روش پژوهش

مطالعه حاضر از نظر هدف بنیادی و از نظر روش گردآوری داده‌ها، توصیفی از نوع همبستگی و بر پایه مدل‌یابی معادلات ساختاری می‌باشد. جامعه مورد مطالعه، شامل تمامی همسران شهرستان گناباد در سال ۱۴۰۳ می‌باشد. تعیین حداقل حجم نمونه لازم برای گردآوری داده‌های مربوط به مدل‌یابی معادلات ساختاری بسیار با اهمیت است. با آن که در مورد حجم نمونه لازم برای مدل‌های ساختاری توافق کلی وجود ندارد، اما به زعم بسیاری از پژوهشگران حداقل حجم نمونه لازم ۲۰۰ می‌باشد (کلین^۱، ۲۰۱۰). از این رو در این پژوهش به استناد همین توصیه، تعداد ۲۰۲ نفر به عنوان حجم نمونه آماری در نظر گرفته شد که به روش نمونه‌گیری غیر تصادفی در دسترس انتخاب شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات پژوهش از روش میدانی استفاده شد. که با توزیع پرسشنامه در بین جامعه آماری مورد نظر در این تحقیق (همسران شهرستان گناباد) بصورت انتشار اینترنتی پرسشنامه، از طریق شبکه‌های اجتماعی ایتا، روبیکا، تلگرام و واتس‌آپ در اختیار همسرانی که به این اپلیکیشن‌ها دسترسی داشتند، قرار گرفت. در ابتدای این پرسشنامه، توضیحاتی راجع به هدف پژوهش، داوطلبانه و اختیاری بودن شرکت در پژوهش و رعایت اصول رازداری و محرمانه بودن اطلاعات و استفاده صرف از آنها در راستای پیشبرد امور پژوهشی به شرکت‌کنندگان داده شد. فرایند گردآوری اطلاعات در پژوهش حاضر به گونه‌ای بود که پس از آن که شرکت‌کنندگان سؤالات را تا انتها تکمیل و پرسشنامه را ارسال کردند این فرایند متوقف شد. پس از گردآوری پرسشنامه‌ها، داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS.26 و PLS.3 تجزیه و تحلیل شدند.

ابزار

^۱ Kline

پرسشنامه نگرش به عشق هندریک^۱ (LAS): پرسشنامه نگرش به عشق توسط هندریک و هندریک^۲ (۱۹۸۶) بر پایه الگو "لی" طراحی و اعتباریابی شده است. این پرسشنامه شامل ۲۴ گویه بسته پاسخ بر اساس طیف لیکرت پنج درجه‌ای از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) می‌باشد. پرسشنامه ۶ بعد اروس^۳، لودوس^۴، استورگ^۵، پراگما^۶، مانیا^۷ و آگاپه^۸ را مورد سنجش قرار می‌دهد. هندریک و هندریک (۱۹۸۶) ضرایب آلفای کرونباخ ابعاد شش‌گانه عشق را از ۰/۶۸ تا ۰/۸۷ گزارش کرده‌اند. روایی همزمان این پرسشنامه با استفاده از مقیاس ۳۰ ماده‌ای عشق پرشور هاتفیلد و اسپرچر^۹ (۱۹۸۶) برای شش سبک از ۰/۱ تا ۰/۴۲ به دست آمد. پرسشنامه در مطالعه رجبی، عباسی و خجسته مهر (۱۳۹۱) ضرایب پایایی آلفای کرونباخ در کل نمونه برای ابعاد شش‌گانه عشق از ۰/۷۵ تا ۰/۸۰ به دست آمده است و همچنین روایی همگرا همبستگی مثبت بین مقیاس سبک دلبستگی و رضایت زناشویی با شش خرده‌مقیاس نگرش قبه عشق بین ۰/۳ تا ۰/۶ گزارش شد. در پژوهش حاضر پایایی با ضریب آلفای کرونباخ برای ابعاد شش‌گانه نگرش به عشق با ترتیب بالا بین ۰/۷۳ تا ۰/۸۳ محاسبه شده است.

مقیاس ناگویی هیجانی تورنتو^{۱۰} (TAS-20): ابزاری است که توسط بگبی و همکاران^{۱۱} (۱۹۹۴) ساخته و یک مقیاس خودسنجی با ۲۰ گویه است که دارای سه بُعد دشواری در شناسایی احساسات^{۱۲}، دشواری در توصیف احساسات^{۱۳} و تفکر عینی^{۱۴} می‌باشد. گویه‌ها بر اساس طیف لیکرت پنج درجه‌ای نمره‌گذاری می‌شوند. دامنه نمرات مقیاس بین ۲۰ تا ۱۰۰ است. کسب نمرات بالاتر نشان‌دهنده ناگویی هیجانی بیشتر است. هر چه افراد نمراتشان در این مقیاس بیشتر باشد، نشان‌دهنده شدت بیشتر ناگویی هیجانی است. تیلور و همکاران (۱۹۹۷) همسانی درونی ابزار را با ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۱ و بگبی و همکاران (۱۹۸۶) روایی همزمان آن را در همبستگی با زیر مقیاس‌های سیاهه شخصیت اساسی از $r = ۰/۲۰$ تا $r = ۰/۸۴$ گزارش کردند. بشارت (۲۰۰۷) نیز ضریب آلفای کرونباخ ناگویی هیجانی را ۰/۸۵ و خرده‌مقیاس‌ها را به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۷۲ و ۰/۷۲ گزارش کرد. روایی همزمان مقیاس نیز بیانگر همبستگی منفی و معنادار با مقیاس هوش هیجانی ۰/۸۰ و بهزیستی روان‌شناختی ۰/۷۸- بود. در پژوهش حاضر نیز همسانی درونی مقیاس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۸ به دست آمد.

مقیاس سبک‌های دلبستگی کولینز و رید^{۱۵} (RAAS): این مقیاس توسط کولینز و رید^{۱۶} در سال ۱۹۹۰ منتشر شد که دارای ۱۸ گویه در سه جنبه وابستگی، نزدیکی و اضطراب است. این ابزار با استفاده از خود گزارشی فرد از مهارت‌های ایجاد روابط

1. Love Attitude Scale

2. Hendric & Hendrick

3. Eros

4. Ludus

5. Storge

6. Pragma

7. Mania

8. Agape

9. Hatfield & Sprecher

10. Toronto Alexithymia Scale

11. Bagby

12. Difficulty identifying emotions

13. Difficulty describing feelings

14. Objective thinking

15. Revised Adult Attachment Scale

16. Collins

و شیوه شکل‌دهی روابطش، سه سطح دلبستگی ایمن^۱، دلبستگی اجتنابی^۲ و دلبستگی دوسوگرا - اضطرابی^۳ وی نسبت به بازنمایی‌های دلبستگی نزدیک را مشخص می‌کند. روایی همگرا از طریق همبستگی مثبت با مقیاس دلبستگی هازن و شیور دارد به طوری که ضرایب همبستگی ۰/۶۶ تا ۰/۷۰ برای خرده‌مقیاس ایمنی و برای خرده‌مقیاس اجتنابی ۰/۶ و خرده‌مقیاس اضطرابی ۰/۶۵ بود. پایایی و اعتبار از طریق ازمون بازآزمایی برای سه مقیاس ایمنی (۰/۶۸)، اجتنابی (۰/۷۱) و اضطرابی (۰/۵۲) توسط کولینز و ریدر گزارش شد. در پژوهش نظیری‌راد و همکاران (۱۴۰۰) از طریق ازمون مجدد ضریب اعتبار توسط آلفای کرونباخ برای دلبستگی ایمن (۰/۸۹)، اجتنابی (۰/۹۲) و دلبستگی اضطرابی (۰/۸۷) گزارش شد. همچنین پاکدامن (۱۳۸۹) روایی سازه‌ای را از طریق روایی واگرا در سطح ۰/۰۰۱ برای مقیاس اضطراب و نزدیکی به ترتیب ۰/۳۱- و ۰/۳۴- و ضریب همبستگی بین زیر مقیاس نزدیکی و وابستگی در سطح ۰/۰۱۴ مقدار ۰/۲۵ به دست آورد (پاکدامن، ۱۳۸۹). در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای سبک دلبستگی ایمن (۰/۷۸)، اجتنابی (۰/۷۲) و اضطرابی (۰/۷۷) به دست آمد.

پرسشنامه امنیت روانی مازلو^۴ (SII): پرسشنامه امنیت روانی مازلو^۵ در سال ۲۰۰۴ با هدف سنجش ابعاد مختلف امنیت روانی ساخته شد که دارای ۶۲ گویه و ۱۵ خرده‌مقیاس شامل: ناسازگاری محیطی^۶، پارانوئیا^۷، اعتقاد به خود^۸، اشتیاق به زندگی^۹، افسردگی^{۱۰}، احساس سعادتمندی^{۱۱}، امنیت اجتماعی^{۱۲}، خودآگاهی^{۱۳}، اعتماد به نفس^{۱۴}، احساس عصبانیت^{۱۵}، یأس و ناامیدی^{۱۶}، علاقه به زندگی^{۱۷}، سازگاری با دیگران^{۱۸}، احساس سلامت^{۱۹} و احساس حقارت^{۲۰} می‌باشد. نمره‌گذاری آن با گزینه‌های بله و خیر انجام می‌شود. به پاسخ‌های درست نمره ۰ و پاسخ‌های نادرست نمره ۱ داده می‌شود. کسب نمره بالا در این آزمون نشان‌دهنده امنیت روانی بالا در فرد و نمره پایین بیانگر امنیت روانی پایین فرد است. مازلو (۲۰۰۴) روایی همگرا از طریق همبستگی با مقیاس اضطراب (۰/۶)، همبستگی با مقیاس افسردگی (۰/۶۵) و همبستگی با مقیاس رضایت از زندگی (۰/۵۵) تایید شد. بریتان و همکاران^{۲۱} (۲۰۱۰)، ضریب آلفای کرونباخ را ۰/۸۷ و اعتبار بازآزمایی به فاصله دو هفته را ۰/۸۱ گزارش نمودند. در پژوهش سرخوش (۱۳۹۴)، پایایی پرسشنامه امنیت روانی بر اساس ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۸ گزارش شد و روایی

1. Secure Attachment Style
2. Avoidant Attachment Style
3. Ambivalent Attachment Style
4. Security Insecurity Inventory
5. Maslow
6. Environmental incompatibility
7. paranoia
8. Self-Belief
9. passion for life
10. depression
11. Feeling blissful
12. Social security
13. self-awareness
14. self confidence
15. feeling angry
16. disappointment
17. passion for life
18. Compatibility with others
19. Feeling healthy
20. feeling inferior
21. Britton

۱۵۲ پیش‌بینی نگرش به عشق‌ورزی همسران بر اساس ناگویی هیجانی و سبک‌های...

همگرا در آزمون همبستگی با مقیاس سلامت روان (۰/۶۵) و مقیاس رضایت زناشویی (۰/۵۵) به دست آمد. در پژوهش حاضر، در راستای پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که میزان آلفای کرونباخ ۰/۷۰ به دست آمد.

روش اجرا

برای گردآوری اطلاعات پژوهش از روش میدانی استفاده شد. با توزیع پرسشنامه در بین جامعه آماری مورد نظر در این تحقیق (همسران شهرستان گناباد) به صورت انتشار اینترنتی پرسشنامه در پرس‌لاین به نشانی <https://survey.porsline.ir/s/6CwrsHAa> برای زنان و <https://survey.porsline.ir/s/gsgjYfic> برای مردان، از طریق شبکه‌های اجتماعی ای‌تا، روبیکا، تلگرام و واتس‌آپ در اختیار همسرانی که به این نرم‌افزارهای کاربردی دسترسی داشتند، قرار گرفت. در ابتدای این پرسشنامه، توضیحاتی راجع به هدف پژوهش، داوطلبانه و اختیاری بودن شرکت در پژوهش و رعایت اصول رازداری و محرمانه بودن اطلاعات و استفاده صرف از آنها در راستای پیشبرد امور پژوهشی به شرکت‌کنندگان داده شد. فرایند گردآوری اطلاعات در پژوهش حاضر به گونه‌ای بود که پس از آنکه شرکت‌کنندگان سؤالات را تا انتها تکمیل و پرسشنامه را ارسال کردند، این فرایند متوقف شد.

یافته‌ها

در این پژوهش تعداد شرکت‌کنندگان ۲۰۲ نفر (۱۰۱ زوج) بودند. ۱۴ درصد همسران مدت زمان ازدواجشان بین ۵-۱ سال، ۱۹ درصد بین ۱۰-۵ سال، ۲۲ درصد بین ۱۵-۱۰ سال، ۲۱ درصد بین ۲۰-۱۵ سال، ۱۶ درصد بین ۲۵-۲۰ سال و ۸ درصد بالای ۲۵ سال بودند. همچنین ۷/۵ درصد همسران دارای چهار فرزند، ۹/۵ درصد همسران سه فرزند، ۲۵/۵ درصد همسران دو فرزند، ۳۸ درصد همسران یک فرزند و ۱۹/۵ درصد همسران بدون فرزند بودند. بر اساس نتایج توصیفی جدول شماره ۱ نمره نگرش به عشق در همسران بین ۴۶ تا ۱۰۷ و با میانگین نمره ۸۳/۶۱ بود. نمره ناگویی هیجانی بین ۳۸ تا ۸۳ بود و میانگین آن ۶۱/۰۲ بود. همچنین نمره امنیت روانی همسران بین ۶ تا ۵۵ بود و میانگین نمره ۲۴/۱۳ بود. میانگین نمره دلبستگی ایمن ۱۴/۳۲، دلبستگی اجتنابی ۱۳/۷۶، دلبستگی اضطرابی ۱۱/۰۶ بود. همان‌طور که نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد مقادیر معناداری آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای هر متغیر کمتر از ۰/۰۵ باشد. فرضیه نرمال بودن متغیرها رد می‌شود. بنابراین متغیر ناگویی هیجانی از توزیع نرمال پیروی می‌کند و در متغیرهای نگرش به عشق‌ورزی، سبک‌های دلبستگی و امنیت روانی فرضیه نرمال بودن رد شد.

جدول شماره ۱: شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار	آماره آزمون کولموگروف	Sig
نگرش به عشق‌ورزی	۴۶	۱۰۷	۸۳/۶۱	۱۰/۹۱	۰/۰۶	۰/۰۴۶
دلبستگی ایمن	۳	۲۴	۱۴/۳۲	۴/۸	۰/۰۵	۰/۰۰۱

۰/۰۰۲	۰/۰۸	۳/۸۳	۱۳/۷۹	۲۴	۴	دلبستگی اجتنابی
۰/۰۰۷	۰/۰۷	۴/۱۸	۱۱/۰۶	۲۴	۲	دلبستگی اضطرابی
۰/۲	۰/۰۵	۹/۲۲	۶۱/۰۲	۸۳	۳۸	ناگویی هیجانی
۰/۰۰۱	۰/۰۹	۵/۶۴	۳۴/۱۴	۵۵	۶	امنیت روانی

بر اساس نتایج ماتریس همبستگی جدول ۲ بین نگرش به عشق‌ورزی و امنیت روانی رابطه منفی و معنادار ($r = -0/15$)، بین نگرش به عشق‌ورزی و ناگویی هیجانی رابطه منفی و معنادار ($r = -0/14$) و بین نگرش به عشق‌ورزی و دلبستگی ایمن رابطه مثبت و معنادار ($r = 0/210$) وجود داشت.

جدول شماره ۲: ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱- امنیت روانی						
۲- نگرش به عشق‌ورزی	$-0/15^*$					
۳- ناگویی هیجانی	$-0/11$	$-0/14^*$				
۴- دلبستگی ایمن	$0/21^*$	$0/35^*$	$-0/32^*$			
۵- دلبستگی اجتنابی	$-0/15^*$	$0/25^*$	$0/09^*$	$0/42^*$		
۶- دلبستگی اضطرابی	$-0/15^*$	$0/22^*$	$0/05^*$	$0/17^*$	$0/56^*$	

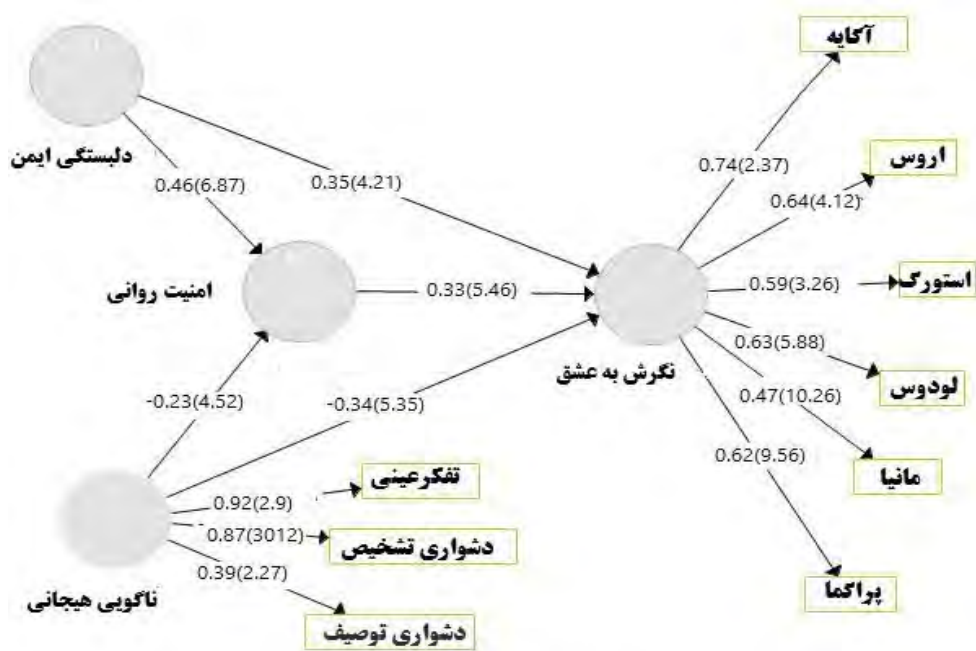
* $P < 0/05$

همان‌طور که نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد مقدار SRMR کمتر از ۰/۰۸ می‌باشد. همچنین NFI بیشتر از ۰/۷ می‌باشد؛ بنابراین مدل پژوهش از برازش مناسبی برخوردار است. همچنین مقدار GOF مدل برابر ۰/۶۱ به دست آمده و چون از ۰/۳۶ بیشتر است؛ بنابراین مدل پژوهش از برازش قوی برخوردار است.

جدول شماره ۳: نتایج شاخص برازش مدل

شاخص	مقدار
ریشه میانگین مربعات باقیمانده استاندارد (SRMR)	۰/۰۵
کای دو	۲/۰۲
تناسب بهنجار (NFI)	۰/۷۴
نیکویی برازش (GOF)	۰/۶۱

در شکل شماره ۲ مدل نهایی پژوهش در حالت ضرایب مسیر و در حالت معناداری با مقادیر تی نشان داده شده است. مقادیر تی در شکل شماره ۲ برای همه ضرایب مسیرها بیشتر از عدد ۱/۹۶ به دست آمده است.

شکل شماره ۲: برازش مدل نهایی در حالت ضرایب مسیر و معناداری با مقادیر t

جدول شماره ۴ ضرایب مسیر مستقیم و غیر مستقیم و معناداری (تی) نشان داده شده است. بر اساس نتایج جدول شماره ۴ اثر مستقیم ناگویی هیجانی بر نگرش به عشق منفی و معنادار بود، اثر مستقیم دل‌بستگی ایمن، اضطرابی و اجتنابی و امنیت روانی بر نگرش به عشق مثبت و معنادار بود همچنین اثر غیر مستقیم ناگویی هیجانی و دل‌بستگی ایمن از طریق امنیت روانی بر نگرش به عشق‌ورزی معنادار شد. بنابراین نقش میانجی امنیت روانی در رابطه ناگویی هیجانی و دل‌بستگی ایمن بر نگرش به عشق تایید شد.

جدول شماره ۴: مقادیر معناداری t به دست آمده و تمامی ضرایب مسیر

نتیجه	سطح معناداری	آماره t	ضرایب انحراف استاندارد	ضرایب مسیر	مسیر
تایید	۰/۰۱	۵/۳۵	۰/۲۳	-۰/۳۴	ناگویی هیجانی ← نگرش به عشق‌ورزی
تایید	۰/۰۱	۴/۲۱	۰/۱۷	۰/۳۵	دل‌بستگی ایمن ← نگرش به عشق‌ورزی
تایید	۰/۰۱	۵/۴۶	۰/۰۷	۰/۳۳	امنیت روانی ← نگرش به عشق‌ورزی
تایید	۰/۰۱	۴/۵۲	۰/۰۵	-۰/۲۳	ناگویی هیجانی ← امنیت روانی
تایید	۰/۰۱	۶/۸۷	۰/۱۱	۰/۴۶	دل‌بستگی ایمن ← امنیت روانی
تایید	۰/۰۱	۱/۹۹	۰/۱۸	-۰/۰۸	ناگویی هیجانی ← امنیت روانی ← نگرش به عشق‌ورزی
تایید	۰/۰۱	۲/۲۱	۰/۱۱	۰/۱۵	دل‌بستگی ایمن ← امنیت روانی ← نگرش به عشق‌ورزی

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر طراحی الگوی تبیین نگرش به عشق‌ورزی بر اساس ناگویی هیجانی و سبک‌های دلبستگی با نقش میانجی امنیت روانی در همسران بود. یافته پژوهش نشان داد که رابطه معنادار و منفی بین ناگویی هیجانی با نگرش به عشق‌ورزی همسران وجود دارد. نتایج این پژوهش با نتایج یافته‌های سالانی و همکاران (۲۰۲۲)، هواسی و شفائی (۱۳۹۹)، رحمانی و همکاران (۱۳۹۹)، در تبیین این یافته می‌توان گفت به دلیل بی‌تفاوتی و عدم علاقه به دیگران در افراد مبتلا به ناگویی هیجانی، مشکلات بین فردی پرشماری در آنها مشاهده شده است. برخی از جنبه‌های ناگویی هیجانی ممکن است منجر به بی‌اعتمادی شود و این بی‌اعتمادی طیف وسیعی از مشکلات بین فردی را ایجاد می‌کند که منجر به تنهایی می‌شود (ژانگ و همکاران، ۲۰۲۳). همسران دارای ناگویی هیجانی نمی‌توانند احساسات خود را دقیق بشناسند و در نتیجه آن را ابراز نمی‌کنند، از این رو تعارضات زناشویی در خانواده‌هایی شکل می‌گیرد که بی‌عاطفه، سرد، منزوی، تندخو، پیش‌بینی ناپذیر یا بد رفتار هستند. بنابراین یکی از عوامل مؤثر که می‌تواند فرد را از برقراری ارتباط درست و ابراز درست هیجان‌اتش محروم کند ناتوانی هیجانی می‌باشد که باعث از دست دادن آرامش درونی فرد و بیان نکردن احساسات به همسر و خانواده خود و همین‌طور کناره‌گیری از اجتماع می‌شود. علیرغم چالش‌ها، همسران با ناگویی هیجانی می‌تواند عشق را تجربه کند. با این حال، آنها ممکن است برای شناسایی یا بیان احساسات خود با مشکل مواجه شوند، و این امر باعث می‌شود که شریک زندگی آنها را درک کنند.

یافته دیگر پژوهش نشان داد رابطه معنادار و مثبت بین سبک دلبستگی ایمن، اجتنابی و اضطرابی با نگرش به عشق‌ورزی همسران وجود دارد. این یافته با نتایج پژوهش‌های سالانی و همکاران (۲۰۲۲)، منصوری و همکاران (۱۴۰۲)، منصوری و همکاران (۱۳۹۹) همسو است. در تبیین این یافته می‌توان گفت افراد وابسته ایمن تمایل به داشتن روابط سالم‌تر و رضایت‌بخش‌تری دارند. در مقابل، دلبستگی نایمن (مضطرب، اجتنابی، یا سازمان‌دهی نشده) می‌تواند منجر به چالش‌هایی از جمله اختلال در ارتباطات، مشکل در ایجاد اعتماد و نزدیکی، و پویایی وابستگی نامتعادل شود. سبک‌های دلبستگی در نحوه برخورد و تجربه جنسی همسران نقش دارند. در حالی که دلبستگی ایمن با یک زندگی جنسی رضایت‌بخش همراه است، سبک‌های دلبستگی نایمن _ مضطرب/مشغول، طردکننده/اجتنابی و بی‌نظم _ با رضایت کمتر و رابطه جنسی گاه به گاه بیشتر در روابط صمیمانه مرتبط است. همچنین افرادی که دارای سبک دلبستگی اجتنابی هستند، به علت نگاه مادی‌گرایانه به روابط، قادر نیستند عشق واقعی را تجربه کنند. در واقع می‌توان چنین استنباط کرد که افراد دارای دلبستگی نایمن از نوع اضطرابی، در حالی از زندگی زناشویی خود رضایت خاطر دارند که عاشق نباشند؛ زیرا عشق واقعی سبب کاهش توجه به مادیات می‌شود (گاگنه و همکاران، ۲۰۲۱). در حقیقت عشق متعهدانه با درآمیختن تعهد در روابط زناشویی، اضطراب را کاهش می‌دهد، در صورتی که در افراد با دلبستگی اضطرابی، با خالی شدن جایگاه عشق در زندگی و حضور دیدگاه مادی به جای آن، رضایت از رابطه با همسر رو به افول می‌گذارد. از طرفی سبک دلبستگی ایمن با بنا نهادن روابط زناشویی بر پایه عشق و علاقه، سبب ایجاد شور و همدلی در تعاملات همسران می‌شود؛ در حالی که نداشتن ثبات عاطفی، هیجانی و روانی در سبک دلبستگی دوسوگرا موجب می‌شود تا همسران قادر نباشند روابط عاطفی و بادوامی را با یکدیگر تجربه کنند؛ که این امر به نوبه خود سبب کاهش صمیمیت زناشویی

در آنان می‌شوند. همچنین می‌توان گفت کسانی که دلبستگی اجتنابی دارند، در برقراری روابط نزدیک و صمیمانه با دیگران مشکل دارند. این افراد در روابط نزدیک با شریک عشقی خود احساس بی‌اعتمادی می‌کنند و روابطی با فراز و فرودهای مکرر احساسی را تجربه می‌کنند. از آنجا که این افراد به وابستگی علاقه‌چندانی ندارند، از ورود به روابطی از این دست خودداری می‌کنند و در صورت داخل شدن نیز به علت سردی عاطفی و احساس ناامنی، در ادامه رابطه با مشکل مواجه می‌شوند. این روند نیز موجب کاهش صمیمیت زناشویی می‌شود.

یافته دیگر پژوهش نشان داد که رابطه معناداری بین امنیت روانی با نگرش به عشق‌ورزی همسران وجود دارد. این یافته با پژوهش کاتب زاده بدر و همکاران (۱۴۰۱) همسو است. در تبیین این یافته می‌توان گفت که امنیت روانی در یک رابطه این است که همسران به شریک زندگی خود در مورد نیازهای عاطفی خود اعتماد کنند. این بدان معناست که با آسودگی خیال و اعتماد بتوانند افکار و احساسات خود را با شریک زندگی خود در میان بگذارند، بدون اینکه همسران نگران سرکوب شدن از طرف یکدیگر باشند. بنابراین همسرانی که از امنیت روانی بالایی برخوردارند، در بیان افکار و احساسات خود به‌طور آشکار به شریک زندگی خود احساس راحتی می‌کنند و با صمیمیت عاطفی احساس راحتی می‌کنند و همچنین تعادل خوبی از استقلال در رابطه دارند.

نتایج دیگر پژوهش نشان داد امنیت روانی در رابطه بین ناگویی هیجانی با نگرش به عشق‌ورزی همسران نقش میانجی را ایفا می‌کند. پژوهشی در این مورد یافت نشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که روابط زناشویی پایدار و رضایت بخش در فراهم آوردن نتایج مثبت برای اعضای خانواده از جمله سلامت روانی مثبت نقش دارد؛ زیرا محیط ایمن و مطمئنی را برای رشد اعضای خانواده فراهم می‌کند، از سویی امنیت روانی به حالتی اشاره دارد که فرد در آن احساس خود را بدون ترس از پیامدهای منفی بیان می‌نماید. در واقع می‌توان ادعان داشت که افرادی که در روابط زناشویی خود احساس امنیت می‌کنند، توانایی بیشتری در توصیف احساسات و هیجانات خود دارند. در نهایت مفهوم عشق در روابط زناشویی آنها تجلی بیشتری پیدا می‌کند.

همچنین نتایج دیگر این پژوهش نشان داد امنیت روانی در رابطه بین سبک دلبستگی ایمن با نگرش به عشق‌ورزی همسران نقش میانجی را ایفا می‌کند. همچنین امنیت روانی در رابطه بین سبک‌های دلبستگی اضطرابی و اجتنابی با نگرش به عشق‌ورزی همسران نقش میانجی را ایفا نمی‌کند. پژوهشی که در تبیین این یافته کمک‌کننده باشد، یافت نشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که افراد با سبک دلبستگی اضطرابی، به سطح بالایی از امنیت روانی بالا نیاز دارند. به این معنی که امنیت روانی بالا در بیان احساسات در همسران دارای سبک دلبستگی ایمن می‌تواند رفتارهای جنسی در آنها را تقویت کند، در نتیجه همسران از صمیمیت زناشویی و کیفیت زندگی بالایی برخوردار خواهند بود. همچنین امنیت روانی پایین در همسران با سبک دلبستگی ناایمن می‌تواند صمیمیت همسران و کیفیت زندگی در آنها را تضعیف کند. زمانی که دلبستگی به‌صورت امن شکل بگیرد، این امنیت به روابط میان فردی آینده و به‌ویژه روابط با همسر منتقل می‌شوند. برخلاف آنهایی که سبک اجتنابی یا دوسوگرای ناایمن دارند، افراد دارای سبک دلبستگی ایمن، امنیت خاطر و از خود گذشتگی دارند، نگران از دست دادن طرف مقابل نیستند و نزدیکی و صمیمیت بیشتری را تجربه می‌کنند. همچنین کنترل‌گری ندارند و طرف مقابل را محدود نمی‌کنند؛ بنابراین در ارتباط با دیگران کمتر دچار تعارض می‌شوند. همسو با شواهد نظری می‌توان گفت احساس امنیت با سبک‌های دلبستگی در ارتباط است.

سبک دل‌بستگی ایمن برخلاف سبک دل‌بستگی اجتنابی یا دوسوگرای نایمن، بر کاهش افکار منفی، مهارت‌های اجتماعی و روابط بین فردی و رضایتمندی از زندگی اثرگذار است؛ بنابراین، افراد دارای سبک دل‌بستگی ایمن با بهره‌مندی از مهارت‌های اجتماعی، روابط بین فردی بهتری را تجربه می‌کنند. این افراد در برقراری روابط صمیمی راحت‌اند، توقعات و انتظارات مثبتی از دیگران دارند و در نتیجه، از نزدیک شدن به دیگران هراسی ندارند و این نزدیکی برای آنها راحت است. در نقطه مقابل افراد دارای دل‌بستگی نایمن (دوسوگرا یا اجتنابی)، از صمیمیت و تعاملات اجتماعی اجتناب می‌ورزند. به علت نگرانی از آسیب دیدن و فریب خوردن، کمتر به دیگران اعتماد می‌کنند و به آسانی در ارتباط با دیگران قرار نمی‌گیرند و همیشه نگران طردشدن هستند؛ بنابراین، از تعامل با دیگران اجتناب می‌ورزند.

پژوهش حاضر مانند همه پژوهش‌ها با توجه به شرایط و ضوابط، محدودیت‌هایی را دارد که یکی از محدودیت‌ها، استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس است که می‌تواند محدودیت‌های قابل توجهی بر تعمیم یافته‌ها تحمیل نماید. لذا، استفاده از روش‌های نمونه‌گیری تصادفی در پژوهش‌های آتی می‌تواند نتایج دقیق‌تری در ارتباط با متغیرهای پژوهش به دست دهد. همچنین نمونه مورد بررسی یک نمونه ۲۰۲ نفری از همسران شهرستان گناباد بود که در تعمیم یافته‌ها به دیگر جمعیت‌ها باید احتیاط شود. در پژوهش حاضر، اگرچه رابطه ناگویی هیجانی و سبک دل‌بستگی با نگرش به عشق‌ورزی از طریق امنیت روانی نشان داده شد، اما هنوز مطالعات کمی درباره رابطه مستقیم ناگویی هیجانی و سبک دل‌بستگی با امنیت روانی وجود دارد، ضمن اینکه دیگر مکانیسم‌ها و تعدیل‌کننده‌های اثرگذار بر این رابطه ناشناخته است. از این رو، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی بر مکانیسم‌های رابطه ناگویی هیجانی، سبک دل‌بستگی و نگرش به عشق تمرکز شود. از نظر کاربردی پیشنهاد می‌شود این نتایج در اختیار مراکز مشاوره و مراکز آموزشی و پژوهشی قرار گیرد و با توجه به تأثیر امنیت روانی، ناگویی هیجانی و سبک دل‌بستگی بر سبک‌های عشق‌ورزی همسران، برگزاری کارگاه‌های آموزشی جهت شناخت هیجان‌ات، سبک‌های دل‌بستگی، سبک‌های عشق‌ورزی و نحوه تعامل همسران برای شکل دادن احساس امنیت توسط روان‌شناسان خانواده و مشاوران توصیه می‌شود.

تشکر و قدردانی: از تمام عزیزانی که در اجرای این پژوهش همکاری داشته‌اند، صمیمانه سپاسگزاریم.

حمایت مالی: این مقاله حامی مالی نداشته است.

تعارض منافع: بر اساس اعلام نویسندگان، در این مقاله هیچ‌گونه تعارض منافی وجود ندارد.

منابع

اوحدی حائری، حمیده؛ توکلی طرقي، الهام و ابراهیمی، سارا (۱۴۰۳). پیش‌بینی احساس تنهایی بر اساس سبک دل‌بستگی و ناگویی هیجانی با میانجی‌گری خودشفقتی. *مطالعات روان‌شناختی*، ۲۰(۴)، ۱۰۵-۱۲۰.

<https://doi.org/10.22051/psy.2025.48275.3023>

پاکدامن، شهلا (۱۳۸۹). مطالعه رابطه بین دل‌بستگی و تحمل جامعه در نوجوانی. *پایان نامه دکتری بالینی، دانشگاه تهران، ایران*.

خضری یزدی، لیلا و دمهری، فرنگیس (۱۴۰۲). پیش‌بینی نگرانی‌های دوران بارداری بر اساس کیفیت زناشویی و خودنظم‌جویی شناختی با نقش میانجی امنیت روانی. *طلوع بهداشت*، ۲۲(۶)، ۳۰-۴۳. <http://dx.doi.org/10.18502/tbj.v22i6.15209>

۱۵۸ پیش‌بینی نگرش به عشق‌ورزی همسران بر اساس ناگویی هیجانی و سبک‌های...

خوشکلام، زریان (۱۴۰۰). پیش‌بینی دلزدگی زناشویی و ناگویی هیجانی بر اساس مؤلفه‌های سازمان شخصیت کرنبرگ و امنیت روانی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه پیام نور مرکز سنجند. ایران.

رحمانی، مجید؛ محمودی، مصطفی؛ خیل تاش، خالد؛ اقبالی، رنا؛ نامجو، فرهاد (۱۳۹۹). نقش واسطه‌ای مکانیزم‌های دفاعی در رابطه با سبک‌های عشق‌ورزی و ناگویی هیجانی در دانشجویان با نشانگان ضربه عشق. نخستین همایش ملی مداخلات در بحران و ارتقای سلامت روان. <https://civilica.com/doc/1249501>

رجبی، غلامرضا؛ عباسی، قدرت‌الله؛ خجسته مهر، رضا (۱۳۹۱). آیا دختران عملگرایانه‌تر از پسران هستند؟ مقایسه سبک‌های عشق‌ورزی در میان دانشجویان. فصلنامه روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی، ۳(۱۰)، ۹۵-۱۰۶. https://jpmm.marvdasht.iau.ir/article_63.html

سرخوش، آیتا (۱۳۹۴). رابطه بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با امنیت روانی و خودکارآمدی دانشجویان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، ایران.

عبدی زرین، سهراب؛ نیکخواه سیروی، زهرا (۱۴۰۰). بهزیستی روان‌شناختی: نقش تمایز یافتگی، ناگویی هیجانی و قدرت من. روان‌شناسی و روانپزشکی شناخت، ۸(۳)، ۱۳-۲۴. <http://shenakht.muk.ac.ir/article-1-1079-fa.html>

قلخان‌باز فاطمه، صفایی‌راد ایرج (۱۳۹۹). اثربخشی آموزش نظریه استرنبرگ بر افزایش رضایت زناشویی دانشجویان زن متأهل دانشگاه آزاد واحد همدان. فصلنامه ایده‌های نوین روان‌شناسی، ۷(۱۱)، ۱-۱۰. <http://jnip.ir/article-1-390-fa.html>

کاتب زاده بدر، طاهره؛ حسینی، سعیده‌السادات؛ عارفی، مختار؛ کاکابرابی، کیوان؛ چهری، آریتا (۱۴۰۱). تبیین مدل عملکرد خانواده بر اساس عشق با میانجی‌گری امنیت روانی در بین همسران. فصلنامه خانواده‌درمانی کاربردی، ۳ (پیاپی ۱۲)، ۱۳۴-۱۵۳. <http://doi.org/10.22034/aftj.2022.321551.1321>

کیانی، اردشیر؛ احمدی، خدابخش؛ نوابی‌نژاد، شکوه و تقوایی، داود (۱۴۰۱). شناسایی عوامل استحکام‌بخش ازدواج در فرهنگ ایران. مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، ۲۱(۵۶)، ۳۱۳-۳۳۴. <http://doi.org/10.22034/ssys.2022.1794.2276>

محسنی، عصمت (۱۴۰۲). پیش‌بینی احساس امنیت روانی بر اساس سبک‌های عشق‌ورزی و تمایز یافتگی خود در دختران در آستانه ازدواج. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علم و هنر یزد، ایران.

مقصودی، سوده؛ بازمانده، طاهره و موسوی‌نسب، سید محمد حسین (۱۳۹۹). بررسی رابطه سبک عشق‌ورزی شوهران با سازگاری زناشویی در زنان شاغل شهر کرمان. مطالعات راهبردی زنان، ۲۳(۹۰)، ۱۳۳-۱۵۰. <https://www.doi.org/10.22095/jwss.2021.225181.2308>

منصوری، زهره؛ باقری، فریبرز؛ درتاج، فریبرز؛ ابوالمعالی، خدیجه (۱۳۹۹). ارائه الگوی ساختاری پیش‌بینی صمیمیت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی با میانجی‌گری مؤلفه تعهد عشق‌ورزی در دانشجویان متأهل. مجله علوم روان‌شناختی، ۱۹(۸۵)، ۸۱-۹۰. <http://psychologicalscience.ir/article-1-609-fa.html>

منصوری، زهره؛ باقری، فریبرز؛ درتاج، فریبرز؛ ابوالمعالی الحسینی، خدیجه (۱۴۰۲). ارزیابی مدل پیش‌بینی صمیمیت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی با میانجی‌گری سبک‌های عشق‌ورزی همدلی و شور در دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد گچساران. فصلنامه پژوهش‌های کاربردی روان‌شناختی، ۱۴(۱)، ۱۷۹-۱۹۴. <http://doi.org/10.22059/japr.2023.329292.643952>

نظیری راد، ریحانه؛ امامی‌پور، سوزان؛ حسینی، فریبا (۱۴۰۰). تدوین مدل سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی: نقش واسطه‌ای رشد روانی. خانواده‌درمانی کاربردی، ۲(۲۶ پیاپی)، ۱۵۰-۱۷۲. <http://doi.org/10.22034/aftj.2021.287893.1094>

هواسی، ناهید؛ شفائی، سارا (۱۳۹۹). رابطه ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های عشق با ناگویی هیجانی. رویش روان‌شناسی، ۹(۲۷ پیاپی)، ۵۷-۶۳. <http://frooyesh.ir/article-1-1722-fa.html>

Abdi Zarrin, S., & Nikkhah Siruei, Z. (2021). Psychological well-being: the role of self-differentiation, alexithymia and ego-strength. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 8 (3), 13-24. (Text in Persian) <http://shenakht.muk.ac.ir/article-1-1079-fa.html>

- Bagby, R.M., Parker, J.D.A., & Taylor, G.J. (1994). The Twenty-Item Toronto Alexithymia scale-I: Item selection and cross-validation of the factor structure. *Journal of Psychosomatic Research*, 38, 23-32. [https://doi.org/10.1016/0022-3999\(94\)90005-1](https://doi.org/10.1016/0022-3999(94)90005-1)
- Bakhtiari E, Hosseini S, Arefi M, Afsharinia K. (2019). Causal model of extramarital affairs based on attachment styles and early maladaptive schemas: mediating role of marital intimacy and love styles. *Iran J Health Educ Health Promot*, 7 (2), 245-258. (Text in Persian)
<http://journal.ihepsa.ir/article-1-1152-fa.html>
- Decuyper, M., Gistelinck, F., Vergauwe, J., Pancorbo, G., & De Fruyt, F. (2018). Personality pathology and relationship satisfaction in dating and married couples. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, 9(1), 81-92. <https://doi.org/10.1037/per0000219>
- Gagné, A. L., Brassard, A., Bécotte, K., Lessard, I., Lafontaine, M. F., & Péloquin, K. (2021). Associations between romantic attachment and sexual satisfaction through intimacy and couple support among pregnant couples. *European Review of Applied Psychology*, 71(3), 1006-1009. <https://doi.org/10.1016/j.erap.2020.100622>
- Gao, Y., Liu, H., & Sun, Y. (2024). Research on the evolution trend of group psychological security risks under public health emergencies: mining and analysis based on social media data. *Psychology Research and Behavior Management*, 17, 1787-1801. <https://doi.org/10.2147/PRBM.S455112>
- Ghalkhan Baz F, Safaei Rad I. (2021). Effectiveness of Sternberg theory training on increasing marital satisfaction of married female students of Hamedan Azad University. *JNIP*, 7 (11), 1-10. <http://jnip.ir/article-1-390-fa.html>
- Ghiasi, N., Rasoal, D., Haseli, A., & Feli, R. (2023). The interplay of attachment styles and marital infidelity: A systematic review and meta-analysis. *Heliyon*, 10(1). [Doi: 10.1016/j.heliyon.2023.e23261](https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e23261)
- Havassi, N., & Shafai, S. (2020). The relationship between personality traits and love styles alexithymia. *Rooyesh*. 9(2), 57-64. (Text in Persian) <http://frooyesh.ir/article-1-1722-fa.html>
- Hatfield, E., & Sprecher, S. (1986). Measuring passionate love in intimate relationships. *Journal of Adolescence*, 9(4), 383-410. [https://doi.org/10.1016/S0140-1971\(86\)80043-4](https://doi.org/10.1016/S0140-1971(86)80043-4)
- Hedayati, M. (2020). Love as caring maturity: a new approach to love in couple's relationships based on the critique of sternberg's theory. *Journal of Family Research*, 15(60), 437-466. (Text in Persian) <https://sid.ir/paper/122405/en>
- Hendrick, C. & Hendrick, S. (1986). A theory and method of love. *Journal of Personality and Social Psychology*, 50, 392-402. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.50.2.392>
- Jonason, P. K., Lowder, A. H., & Zeigler-Hill, V. (2020). The mania and ludus love styles are central to pathological personality traits. *Personality and Individual Differences*, 165, 110-159. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110159>
- Karimi, Majid Reza, Pourshahian, Roya, Rasekh, Keramatollah. (1402). Investigating the effect of power structure in the family on the level of expressing love and affection in single people (case study: families in Jahrom city). *Iranian Islamic Studies of Family* 2(3), 102-123. 10.30495/IIFS.2023.1988109.1089
- Katebzadeh Badr, T., Hosseini, S., Arefi, M., Kakabraei, K., & Chehri, A. (2022). Explaining the model of family performance based on love through the mediation of psychological security between couples. *Journal of Applied Family Therapy Quarterly*, 3(3(12)), 134-153. (Text in Persian) <http://doi.org/10.22034/aftj.2022.321551.1321>

- Khoshkalam, Z. (2021). Predicting marital burnout and emotional dyslexia based on the components of Kernberg's personality organization and psychological security. *Master's thesis, Payam Noor University, Sanandaj Center.* (Text in Persian)
- Kiani, Ardeshir; Ahmadi, Khodabakhsh; Navabinejad, Shokoh and Taqvaei, Davud (2022). Identifying the factors that strengthen marriage in Iranian culture. *Strategic Studies on Sports and Youth, 21(56), 313-334.* <http://doi.org/10.22034/ssys.2022.1794.2276>
- Kline, R. B. (2010). Principles and practice of structural equation modeling, NY: *Guilford Press.*
- Lee, J. A. (1973). The colours of love: an exploration of the ways of loving. *Toronto, New Press.*
- Maghsoudi, Soudeh; Bazamandeh, Tahereh and Mousavinasab, Seyyed Mohammad Hossein (2019). Investigating the relationship between husbands' lovemaking style and marital adjustment among working women in Kerman. *Women's Strategic Studies, 23(90), 133-150.* (Text in Persian) <https://www.doi.org/10.22095/jwss.2021.225181.2308>
- Mansouri, Z., Bagheri, F., Dortaj, F., & Abolmaali, K. (2020). Providing a structural model for predicting marital intimacy based on attachment styles mediated by the component of love commitment in married students. *Journal of Psychological Science, 19(85), 81-90.* (Text in Persian) <http://psychologicalscience.ir/article-1-609-fa.html>
- Mansouri, Z., Bagheri, F., Dortaj, F., & Abolmaali, K. (2023). Evaluation of the predictive model of marital intimacy based on attachment styles with the mediation of love, empathy, and passion styles in married college students of Islamic Azad University, Gachsaran branch, who are married. *Journal of Applied Psychological Research, 14(1), 179-194.* (Text in Persian) <http://doi.org/10.22059/japr.2023.329292.643952>
- Mansouri, J., Besharat, M., & Gharibi, H. (2019). Predicting alexithymia based on attachment styles and perfectionism dimensions. *Journal of Psychological Science, 18(81), 981-990.* (Text in Persian) <http://psychologicalscience.ir/article-1-511-fa.html>
- Nazirirad, R., Emamipour, S., & Hassani, F. (2021). Development of a marital adjustment model based on psychological security, personality traits, and attachment styles: the mediating role of the psychological growth. *Journal of Applied Family Therapy, 2(2 (6 series), 150-172.* (Text in Persian) <http://doi.org/10.22034/aftj.2021.287893.1094>
- Ohadi Haeri, Hamideh; Tavakoli Torghi, Elham and Ebrahimi, Sara (2025). Predicting Loneliness Based on Attachment Style and Emotional Alexithymia with the Mediation of Self-Compassion. *Psychological Studies, 20(4), 105-120.* <https://doi.org/10.22051/psy.2025.48275.3023>
- Park, S.K., Kim, J. Y., & Cho, C.B. (2008). Prevalence of internet addiction and correlations with family factors among south Korean adolescence. *Adolescence, 43 (172), 895-909.* <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/19149152/>
- Pakdaman, Sh. (2011). A study of the relationship between attachment and community tolerance in adolescence. *PhD Thesis for Clinical Psychology, University of Tehran, Iran.* (Text in Persian)
- Rahmani, M., Mahmoudi, M., Khil Tash, K., Iqbali, R., & Namjoo, F. (2019). The mediating role of defense mechanisms in relation to love styles and emotional dyslexia in students with love shock syndrome. *The first National Conference on Interventions in Crisis and Promotion of Mental Health.* (Text in Persian) <https://civilica.com/doc/1249501>
- Rajabi, G., Abbasi, G., & Khojastemehr, R. (2012). Do Girls are more Pragmatic than Boys? Comparing love Styles among Students. *Psychological Models and Methods, 3(Vol.2/No.10/Winter 2013), 95-106.* (Text in Persian)
- Rokach, A., & Patel, K. (2021). *Human sexuality, function, dysfunction, paraphilias, and relationships.* Elsevier Academic Press.

- Sabaghi, S., Mahdi Zadegan, I. (2020). Compare social desirability and alexithymia among students with internalized behavioral disorder and normal students. *Journal of Psychological Science*, 19(90), 765-772. <http://psychologicalscience.ir/article-1-355-fa.html> (Text in Persian) <https://doi.org/10.1080/26929953.2022.2110546>
- Salani, A., Antonelli, P., Salvatori, G., Gritti, M. C., Bisciglia, R., Mascherini, F., & Dèttore, D. (2022). Love addiction, emotional dysregulation and attachment bonds: A quantitative study of 344 females. *Sexual Health & Compulsivity*, 29(3-4), 127-148. <https://doi.org/10.1080/26929953.2022.2110546>
- Taylor, G. J., Bagby, R. M., & Parker, J. D. (1997). Disorders of affect regulation: Alexithymia in medical and psychiatric illness. Cambridge University Press. <http://dx.doi.org/10.1017/CBO9780511526831>
- Zhang, B., Zhang, W., Sun, L., Jiang, C., Zhou, Y., & He, K. (2023). Relationship between alexithymia, loneliness, resilience and non-suicidal self-injury in adolescents with depression: a multi-center study. *BioMed Central (BMC) Psychiatry*, 23(1), 445. <https://doi.org/10.1186/s12888-023-04938-y>

This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International (CC BYNC4.0 license) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

پروژه شکارگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی